

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Kaj bo?

Peterburg, 11. febr.

Ruska armada na mandžurskem bojišču bi bila mogla svojo nalogo proti Japoncem izvršiti samo tedaj, ko bi ji bilo uspešno pomagalo vojno brodovje. To je pa postalo po boju dne 28. jul. nemogoče. Rusija bi bila morala imeti tudi na Vzhodu mnogo večjo armado; v mirnem času bi bilo tam treba 300 000 mož; treba bi bilo preskrbeti železnice iz Ljaojana ali Mukdena h korejski meji in utrditi Harbin. Vsega tega ni bilo. Zato ni čuda, da se ni dala lanske leto končati vojna. Primera angleške vojske z Buri ne velja. Burov je bilo malo; njihove vojne sile niso bile organizovane, artiljerija je bila slaba, pehote niso imeli; a kar je poglavito: Buri niso imeli brodovja. Vendar so se pa morali Angleži boriti dve leti in poslati na bojišče domala vse svoje čete.

Zdaj šele je naša mandžurska armada ogromna sila, pa tudi zdaj se ne smemo prenehati. Verjetno je, da Japonci ne bodo poizkušali več, kar so nameravali izprva, vreči nas za Mukden. Pričakovali bodo naših napadov in še-le, ko bi nas kaka napaka oslabilila, bi nas jeli sami napadati. Ko se otaja morje, se utegnejo zagnati proti Vladivostoku in nam tam napraviti silno škodo. Vendar pa pravega napada na Vladivostok ne morejo izvršiti, dokler se jim ne posreči odrezati železnične zveze, kar je pa domala nemogoče, dokler ne razbijejo naše armade pod Mukdenom. Na vsak način bodo pa zavoljo vpliva na javno mnenje poizkusili svojo srečo tudi pred Vladivostokom.

Kaj naj storé Rusi? Prvotni vojni načrt se mora izpremeniti. Brezdvoybe je bil načrt ta, da se najprej zмага na morju, potem pa vdere v Korejo. Ta načrt se ne more izvršiti, ker ni brodovja. Brez tega ne more ruska armada izgnati Japoncev iz Koreje. Zdaj more le razbiti sovražno armado in njene ostanke pognati v Korejo. To pač ne bo popolen poraz; pač pa bo mogoče na njegovem temelju skleniti časten mir.

Če pa eskadra admirala Roždestvenskega more naprej in pride v Vladivostok, potem bo položaj ves drugačen. Strokovnjaki pravijo, da je mogoč dohod te eskadre v Vladivostok še le po boju na morju, oslabilši japonsko brodovje. V tem slučaju zaigra morje glavno vlogo in končni uspehi bodo popolnoma novi. Težišče vojnega načrta je odvisno od sreče druge eskadre na njeni nevarni poti.

Pedagoško-katehetski shod.

(Izvirno poročilo.)

Z Dunaja, 14. febr. 1905.

Pedagoško-katehetski shod smo pričeli. Udeležuje se ga sedaj 150 do 200 katehetov iz vseh delov Avstrije, oglašanih pa je okoli 500 za oba kurza. Čehi, Poljaki, Slovenci in Hrvati, celo dva pravoslavna Srba iz Slavonije zbirajo skupno z Nemci vseh kronovin. Slovencev je zraven, kolikor vem, sedem. Tekoči teden so zbrani večinoma katehetje in profesorji srednjih šol, pripravnici in sorodnih zavodov. V ponedeljek dopoldne je imelo občni zbor „Društvo veroučiteljev na srednjih šolah avstrijskih“.

Glavni sklep je bil, da prevzame imenovano društvo dunajski „Christlich-pedagogische Blätter“ za svoje glasilo, v katerem bo v lepi edinosti s kateheti meščanskih in ljudskih šol kazalo, kako bodo vsi vzgojitelji mladine najlažje dosegali svoj namen. Ako bode list vse to prinašal, kar je bilo obetnega, bo prav zanimiv in podpore vreden. Člani imenovanega društva, sedaj 177, bodo dobili list od 1. marca t. l. brezplačno, za prihodnje leto pa se zviša letnina od 5 na 6 K. Vsekako pride list ceno.

Prvo predavanje v katehetskem tečaju je imel P. E s s e r, ki je izredno pregledno in zanimivo podal zgodovino in bistvo takozvane descendenčne teorije.

Vseučilišni profesor dr. S w o b o d a je za njim dokazoval, kakega pomena so za kateheta vednostna potovanja po onih svetih krajih, o katerih mu je tolikrat govoriti, po Italiji, zlasti Rimu, in sveti deželi. Podal je tudi načrt, kako naj bi se potovalo, da bi rodilo potovanje mnogo sadu. Da pri tem ni nihče ugovarjal, ni dvomiti. A živahna debata se je vnela, kaj pa s supriranjem ta čas. Morda vendarle pojde, zlasti, ako bo naučno ministrstvo voljno podeljevati v ta namen tudi ustanove.

Profesor Steiner iz Prage je predaval o predmetu „cerkvena zgodovina na realkah“ Pokazal je v živih besedah, zakaj je zlasti na realki posvetiti temu predmetu vso skrb, manj pa je podal migljajeve in navedil, kako naj se postopa pri pouku na realkah, kjer so realije glavni predmet ter se pri pouku modernih jezikov nevedé kdaj navzame dijak modernega, veri in cerkvi ne ravno prijaznega duha. Pri tem predavanju je bilo nad 200 poslušalcev.

Ob 8. uri je bil pri „Senatorju“ pozdravni večer, na kojega je prišlo poleg večine obiskovalcev tečaja mnogo odličnjakov. Poleg rektorja univerze dr. S c h i n d l e r ja prišli so kot odposlanci raznih oblasti, dež. odbora, dež. šol. sveta, okrajnih šol. svetov, izmed slovanskih drž. poslancev je prišel dr. S t o j a n. Predsednik pripravljavnega odbora, vseuč. prof. dr. S w o b o d a je s krasnimi besedami pozdravil vesel pojav, da se je pričel premikati čoln, ki ga vodi duh miru in dela, nad tema pa plava duh božji. Avstrija je bila odlična katehetska šola. Stari Ogled se je stoletja kosal s Solnogradom, — kjer je bil tudi prvi katehetski shod — za iste vzvišene namene, kakor jih ima vsak katehet. Tudi očeta naših katekizmov, sv. Kanizija, je dala Avstrija.

Zatem so govorili razni govorniki. Z navdušenjem so bile sprejete zlasti pozdravne besede dvornega svetnika K u m m e r j a, od dež. šol. sveta, ki je povdarjal, da mora biti vse pouk na verski podlagi, vse v verskem duhu. Zato naj se borimo do končne zmage.

Dr. G e s s m a n n je pozdravil v imenu dež. odbora ter povdarjal, da je bilo v zadnjih letih prva skrb oblasti, dati duhovniku v šoli tisto mesto, ki mu pristaja. Zakaj glede vednosti in znanja duhovnik nikakor ne zaostaja za svetnim učiteljstvom. A težave ima mnogo hujše v svoji službi kot katehet. Pomislimo le na čas, v katerem ti bije najhujši boj vseh združenih nasprotnikov proti katolicizmu. Svetni učitelj ima tudi veliko trpljenja prestajati, a v veroučitelju gleda svet nositelja katolicizma, zato ga tem hujše napada. Zato pa pozdravlja solidarnost katehetov. Pozdravlja vse zborovalce tudi v imenu lepega Dunaja. Da je sledilo burno odobravanje tem besedam, kdo dvomi.

Lepo je govoril tudi okrajni šol. nadzornik H o f f e r ter vseučilišni profesor dvorni svetnik H i r n. V naših krajih nismo vajeni takih pozdravov v imenu najvišjih deželnih oblasti, dasi tudi pada po katehetih. Proti koncu večera je došla tudi od Nj. Veličanstva zahvala za pozdrav.

Državni zbor.

D u n a j, 15. febr.

Avstrija in Ogrska.

Vsi listi sedanes baviyo z včerajšnjim govorom min. predsednika barona Gautscha. Vsi soglašajo v tem, da je govor napravil ugoden vtis. Posebno odstavek v govoru gledé najnovejših dogodkov na Ogrskem je vzbudil splošno odobravanje. Baron Gautsch sicer ni bojevit politik in državnik, a če on reče, da ne bode varoval avstrijske koristi nasproti ogrskim rastočim zahtevam le z besedo, marveč tudi v dejanju, smemo tudi verjeti njegovim besedam. Baron Gautsch je Avstrijec od pete do temena in stoji ali pade za to svoje prepričanje. Ravno ta odstavek njegovega govora je bil očitno naperjen proti dr. Körberju, ki je sicer tudi lepo z besedami v zbornici naglašal avstrijsko stališče, a v znani Silvestrovi noči pri Sacherju podpisal Szellu, tedanjemu ogrskemu min. predsedniku, novo nagodbo z Ogrsko, ki je za Avstrijo slabša od prejšnje.

Bil je pač za monarhijo zgodovinski trenotek, ko je Francisek Košut prvič v svojem življenju na dvoru stopil pred vladarja. Milostno ga je sprejel vladar, a tudi povedal mu svoje mnenje, da je program mažarske neodvisne stranke v svoji celoti neizvršljiv. Vendar pa vladar ni načeloma zavrnil Košutove zahteve glede gospodarske ločitve od Avstrije.

In to je vprašanje, ki mora zanimati vse avstrijske kroge, v prvi vrsti parlament. Na dnevnem redu je namreč velevažno vprašanje, kaj naj stori avstrijski parlament, ako dozorji vprašanje gospodarske ločitve. Sedanje razmerje sloni na nagodbi iz l. 1867, ki se ponavlja vsako desetletje. Po obliki in po bistvu je ta nesrečna Beustova nagodba vsako deseto leto povod dolgim obravnavam in vedno večjemu nasprotju med obema polovicama monarhije. Sklenili so jo na vrat na nos, zato pa je tudi v vsakem pogledu provizorno delo.

Pogoj nove nagodbe pa je medsebojno sporazumljenje obeh polovic in sicer ustavnim putem. Ako se torej kar premeni v dogovoru, morata to prejembo odobriti avstrijski in ogrski parlament. Obe vladi sicer določita dogovor ali nagodbo, ki pa ima le tedaj veljavo, ako jo potrdita parlamenta. Ako torej Ogrji upajo, da vsled znanega dogovora nova nagodba l. 1907. kar avtomatično stopi v veljavo, se jako motijo. Baron Gautsch je včeraj izjavil glasno, da hoče to vprašanje rešiti „v popolnem soglasju s parlamentom“. In parlament je opetovano pokazal, razni govorniki v poslanski in gosposki zbornici so izjavili, da Avstrija ne bode še nadalje molzna krava ali potrpežljivo jagne za mažarske šoviniste. Avstrija želi z Ogrsko skupnosti, a ne za vsako ceno, ki jo narekujejo Mažari. Upajmo, da je konec vladi § 14, da avstrijska vlada ne bode za „divji zakon“ med Avstrijo in Ogrsko žrtvovala avstrijskih koristij. V tem oziru jo bode gotovo podpiral parlament.

Ako pa se zgodi, kar zahteva Košut in njegova stranka, potem pa bodo Ogrji drago plačevali svojo gospodarsko samostojnost. V tem slučaju Ogrska ni več naš zaveznik, marveč le stranka, kateri more Avstrija narekovati svoje pogoje.

Sicer pa se bode s tem vprašanjem še temeljito bavil nagodbeni odsek.

* * *

Proračunska razprava

utegne jutri biti končana. Seveda je to le začetek, kajti proračunski odsek bode moral biti jako marljiv, da izvrši svoje delo v dveh mesecih. Na vrsto pride v zbornici medtem najprvo refundacija, oziroma pooblastilo za vlado, da pokrije v zadnjih letih iz blagajnic izdane svote s potrebnim posojilom, nato drugo branje zakona glede vojaških novincev.

Današnji prvi govornik dr. Chiari se je največ bavil z ogrsko krizo ter izjavil v

imenu nemške ljudske stranke, da hoče edločno podpirati vlado v obrambi avstrijskih koristij nasproti Ogrom. Zagovalar je tudi pričete železniške zgradbe in nameravane „vodne ceste“.

Dr. R i z z i se je med drugim zadiral nad govorom dr. Ploja glede slovenskih šol v Trstu.

G r o f S y l v a - T a r o u c a je zagovalar avstrijsko stališče nasproti Ogrom ter pripomnil, če že pride do ločitve, naj se to zgodi, preden se Ogrji ojačijo na avstrijske troške.

Rusinski poslanec R o m a n c z u k je ponavljal stare pritožbe proti vladi in Poljakom.

Odgovarjal mu je poljski poslanec dr. vitez S t a r z y n s k i, obenem pa našteval dolgo vrsto potreb in želja gališkega prebivalstva.

Dr. I v č e v i č se je toplo zahvaljeval novi vladi za obljubo, da hoče odslej skrbeti tudi za južne dežele, osobito za Dalmacijo.

G r o f S t e r n b e r g je tudi danes vzbujal mnogo veselosti.

Zadnji govornik je bil dr. H e r o l d, ki je najprvo z vso odločnostjo zavrnil grofa Sternberga, kateri je trdil, da je češko časopisje podkupljeno od vlade. Govornik je tudi z ogorčenostjo zavrnil grofa Sternberga, ki je izkušal osmešiti češke poslance, da se v parlamentu boré celo z obstrukcijo le za češke ulične napise. V nadaljnjem, jako stvarnem govoru je dokazoval, da je narodna avtonomija na Češkem nemogoča. Ako pa se izvrši, kakor to zahtevajo Nemci na Češkem, imeli bi Čehi več dobička, nego pa Nemci.

V tem vprašanju torej Slovenci ne soglašamo s Čehi. To je tudi vzrok, da ideja narodne avtonomije v zbornici nima ugodnih tal. Umerno pa je, zakaj se Čehi ne sprijaznijo z narodno avtonomijo. Čehi so v raznih nemških mestih in občinah v manjšini. Tu upajo tekom let ojačiti in pomnožiti svoj življenj ter razširiti svojo narodno posest. Sicer pa bi bil avtonomen nemški del češke dežele prvi korak čez prusko mejo. Češko stališče je torej naravno, četudi ne odgovarja našim željam in smotrom.

K boju proti jetiki,

Priobčuje „Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljuči h“.

(Konec.)

Dokler pa dežela nima najpotrebnejših dobrotelčnih zavodov, dokler obstoječi ne morejo izpolnjevati svoje naloge ali le ne popolno, dotlej ne more tudi oskrbovalnica za jetične osebe pričeti svojega važnega in človekoljubnega dela. Kaj koristijo vse narebde, kaj hasni največja požrtvovalnost, če je danes v istini nemogoče, nakloniti ubožnemu ozdravljivemu jetičniku zdravje, neozdravljivega, ki je neprestano nevaren svoji rodbini in svojemu okolju vpricho nalezljive svoje bolezni, pa odstraniti in primerno spraviti.

Enketa, ki se skliče, se bo torej morala baviti tudi s temi razmerami, in skleniti bo resolucijo, ki naj označi hitro napravo omenjenih dveh zavodov kot nujno potrebo.

Prav tako nujna bi bila naprava paviljona za pomoči potrebne otroke pri Elizabetni otroški bolnišnici. V tega naj bi se sprejemali slabotni, k jetiki nagnjeni in škrofulozni otroci, ki jih je s primerno hrano in zdravitvijo še lahko rešiti, pa tudi zdravi, ki so doma izpostavljeni nalezljivi bolezni ter jih je zategadelj odpraviti iz nevarnega obližja. Tehnično bi bilo lahko urediti paviljon za oboji namen, ne da bi bili otroci drug drugemu nevarni.

Vkljub ogromnim težavam in vkljub še pičlim sredstvom, ki so dosedaj došla, noče podružnica biti nedelavna. Ze sedaj namerava delovati v zmislu oskrbovalnice, tako,

da bo pomagala s svetom posebno potreb-
nim, jetiki izpostavljenim rodbinam, jim da-
jala živil, da bo razkuževala perilo in sta-
novanja, pri čemer ji je že obljubil svoje
pomoč mestni fizikat, i. t. d. Hoče pa tudi
ubožnim, ozdravljivim jetičnim osebam po-
kazati sredstva in pota za sprejem v zdra-
vilišča v drugih krajih, po svojih denarnih
razmerah plačevati stroške za zdravljenje,
omogočiti primerno bivanje na deželi v
okrepčavo po boleznih i. t. d.

Namera trdna pa ji je tudi, da pridobi
sčasoma primerne sveta ob morskimi obali,
kjer bi zgradila zavetišče in odpočivališče
za slabotne in k jetiki nagnjene oskrbovance
iz naše dežele za poletni in zimski čas.

Skrb poklicanih činiteljev, pred vsem
deželnega zbora pa je, omogočiti normal-
no, veljavnim človekoljubnim nazorom in
higijenskim zahtevam primerno oskrbovanje
bolnikov in s tem započeti uspešno zatiranje
jetike na Kranjskem!

Rusko-japonska vojska.

Na fronti.

Peterburg, 14. febr. Današnje ve-
sti od 11. t. m. konstatirajo mir na zahodni
fronti. Nasproti Čantanhonanu koncentrujejo
Japonci velike sile ter podaljšujejo svoje
fronto v južni smeri, da preprečijo obko-
ljenje. — Preskrbovanje z živili na zahodni
fronti je mnogo lažje, vasi niso razrušene,
vreme je toplejše, mraza je le 5 stopinj. Na
vzhodu se podnevi tali. Ponoči je 20° mraza.
Od Šaha do Linšinpua so baje Japonci zgra-
dili ozkotirno železnico. (Linšinpua leži pa
tik ob Šahu, torej je ta brzojavka neum-
ljiva. Morda je na mestu Šaho umeti Sahepu.
Ured.)

Berolin, 15. febr. „Lokalanzeiger“
poroča iz Tokia: Sedaj je došla k
Šahu cela Nogijeva armada.

Saharovo poročilo.

Saharov poroča 14. t. m.: Naše topni-
štvo je 13. t. m. obstreljavalo Nanganci
ter razdrlo zidovje, za katerim je bil skrit
sovražnik, ki je streljal na naše utrdbe.
Ko so pričeli naši topovi s šrapneli stre-
ljati na Japonce, so ti zbežali. Napad 12.
t. m. na most med Goonpinom in Fanzeti-
nom je izvršilo ob 4. jutraj 200 Hunhuzov
ter oddelke japonske konjenice. Napad je
bil naperjen proti mostu in proti strelskim
jarkom, ki so bili zasedeni od mejnih straž.
Med tem ko so se ruske čete branile, so ob-
mejni lovci z bajoneti napadli Japonce.
Ti so zbežali, pustivši na mestu 2 mrtveca.
Ruski podčastnik, ki je odbil japonske na-
pade, se je približal mostu kateremu so se
Japonci posamezno bližali, da razstrele šine.
Po več salvah so se morali Japonci umak-
niti. Približno 70 Japoncev je obkolilo na
južni strani mosta stališče mejne pred-
straže. Ko se je predstraža umaknila v Fa-
zetun, so Japonci razdrli več šin ter pri-
trdili na brzojavne drogove z melinitom na-
polnjene karteče. Ko so ruske čete dobile
pomoč iz Fazetuna so se Japonci razkro-
pili, ko so razstrelili brzojavne drogove.
Del ruskih lovcev je bil odposlan, da va-
ruje sela; drugi so zasledovali sovražnika
25 vrst daleč.

Pohod japonske konjice.

Berolin, 14. febr. Iz Peterburga
poročajo: Japonska konjenica, močna en
polk, ki je hotela pri Fanceapunu razstre-
liti most, se je nenadoma poja-
vila ob železniški progi med
Mukdenom in Harbinom. Ta
drzni čin je vzbudil v ruskem taboru ve-
liko presenečenje. Splošno se sodi, da se je
ta pojezd, podobno kakor oni generala Mi-
ščenka, izvršil preko kitajskega
ozemlja, ker na drugi strani gerato
ozemlje ni prikladno za konjico.

Gripenbergova ofenziva.

Peterburg, 14. febr. Visoka vo-
jaška osebnost potrjuje, da je Gripenber-
gova armada pričela prodirati na po-
velje iz Peterburga. Gripenberg
je na potu v glavno mesto. Nesoglasja s
Kuropatkinom so poravnana.

Vzroki ruskih neuspehov pri Sandepu.

Pariz, 14. febr. „Echo de Paris“
poroča iz Mukdena: Poslednji neuspehi pri
Sandepu ter pri razstreljevanju japonskih
utrdb imajo svoje vzroke v nedostatkih
topništva. Pokazalo se je, da baterije, ki so
bile poslale, da razstrele japonske utrdbe,
niso imele zadostnega števila granat in so
streljale s šrapneli, katerih učinek na mo-
gočne japonske utrdbe je bil jako slab.
Kuropatkin je že pred nekaj meseci že-
lel popolno oboroženje topništva, toda od-
ločilni petersburški krogi ne ustrezajo niti
najmanjši njegovi želji. Ta brezobzirnost je
vzrok Kuropatkinovi nevolji. Ko je odhajal
na bojišče, mu je sam car dal poročilo, da
bo dobil vse, kar bo želel, da doseže uspe-
hov. Toda ta obljuba je ostala obljuba.

Japonske sile.

„Ruskij Invalid“ piše o japonskih silah
v Mandžuriji: Japonska fronta je dolga 80

vrst; na desnem krilu stoji Kuroki s
85 000 možmi (76 bataljonov, 19 eskadronov
in 306 topov); v centru stoji armada gene-
rala Nodzu, močna 65 000 mož (60 ba-
talionov, 9 eskadronov in 198 topov); na
levem krilu je armada generala Okua,
pomnožena s četami Nogijeve armade
izpred Port Arturja; skupno število ti dve
armadi 115.000 mož (98 bataljonov, 23 es-
kadronov in 342 topov). Cela japonska ar-
mada šteje 234 bataljonov, 51 eskadronov
in 846 topov, ali 265.000 mož.

Tretje brodovje.

Libava, 15. febr. Danes opol-
dne je odplulo tretje bro-
dovje.

Brodovje Roždestvenskega.

Pariz, 13. februarja. Eskadra Ro-
ždestvenskega je v najboljšem stanu blizu
otoka Mavricija.

Japonsko brodovje.

Tokio, 15. februarja. Na Japonskem
zgrajena rušilca „Acioke“ in „Subuki“ s
hitrostjo 29 milj sta bila danes izpuščena v
morje. Dogotovljen je tudi rušilec „Arare“
in je v Jokohami pripravljen, da odplove.

Ruske premogovne ladje in Ja- ponci.

London, 14. febr. Član mornari-
škega štaba je dejal včeraj v Tokiu: Naši
poveljniki bodo obstreljevali in potopili vse
premogovne ladje, ki bodo spremljale ruske
bojne ladje, brez ozira na njihovo narodnost.

Zaplenjena parnika.

V bližini Jessa sta bila 14. t. mes. za-
pljenjena dva angleška parnika, „Apollo“ in
„Scotsman“, ki sta vozila v Vladivostok pre-
mog in živila.

Mir je blizu?

„Berl. Tageblatt“ priobčuje pogovor
svojega dopisnika z Nemirovičem Dančen-
kom, ki je sedaj v Peterburgu, da si neko-
liko oddahne od vojskinih težav. Nemirovič
Dančenko je dejal, da je nadaljeva-
nje vojske za Rusijo popol-
noma brez upn. Zakaj, tega iz goto-
vih vzrokov neče povedati, posebno ker ge-
neralni štab zanika, da bi se v kratkem
imele izvršiti kake izpremembe pri nadpo-
veljstvu. — Temu zanikanju seveda ni dosti
verjeti.

Stvari sedaj stoje tako, da se v dvor-
nih krogih že razgovarjajo o miru. Car je
že pred časom dobival od nemškega cesarja
pisma, da bo Nemčija storila vse, da Rusija
doseže časten mir. Kmalu bo prišel trenu-
tek, ko se o miru ne bo le govorilo po mi-
nistriških in poslaniških pisarnah, ampak bo
ta misel stopila med svet in dobila realno
obliko.

Steselj

je 15. t. m. došel v Port Said. Člani fran-
coske kolonije so mu izročili šopek cvetic
in adreso.

Port Artur.

Tokio, 15. februarja. V Port Ar-
turju se sedaj nahaja le 8000 mož rezervi-
stov starejših letnikov. Kitajski kuliji de-
lajo noč in dan, da napravijo utrdbe. Za-
sipljejo jarke, ki so jih napravili pri oble-
ganju Japonci.

Vladivostok.

Pariz, 15. februarja. Ker je obiskalo
carja v Carskem selu več velikih knežev,
so se razširjale govorice, da bo car izdal
novo izjavo. Resnica pa je, da se je šlo za
vprašanje o brambi Vladivostoka, kamor da-
nes odide po carjevem naročilu gen. Abaca
z obširnimi pooblastili.

Tirolski in kranjski de- želni načelnik.

Graški listi poročajo: Včeraj je v
zbornici dolgo časa govoril z ministrskim
predsednikom Gautschem tirolski cesarski
namestnik Schwartzenu. Poslaniški krogi
so prepričani, da bo kranjski namestnik
baron Hein imenovan za tirolskega namest-
nika. Vladni krogi pa izjavljajo, da so te
vesti za sedaj še prenačljene. — Tirolski
Nemci zahtevajo, da Schwartzenu odstopi.

Šibenik obmorska trdnjava.

Listi poročajo, da mornariški krogi
resno proučujejo vprašanje o utrditvi Šibe-
nika. Ze rajni nadvojvoda feldmaršal Albreht
je načeloval posebni komisiji, ki se je ba-
vila z načrti, kako utrditi Šibenik in Split.
A načrtov niso izvršili, ker ni Ogrska do-
volila zgraditi potrebnih železnic, z ozirom
na Reko, brez katerih pa je obmorska trd-
njava brez pomena. Sedaj so se pa razmere
izpremenile. Razmere naše državne polovice
z Ogrsko so vsak dan slabše, potrebno je
gospodarsko dvigniti Bosno in razmere med
Italijo in našo državo niso vkljub vsem za-
trditvam raznih naših in laških birokratov
ravno prijateljske. Dolgo obmorsko obrežje
med Puljem in Kotorom nima nobene trd-
njave. Vis, ki se je izkazal l. 1866., ni več
trdnjava, a za trdnjavo sta ugodni mesti Ši-
benik in Split. Ako bo utrjen Šibenik, bodo
tudi zgradili železnici Split Bugojno in Knin-
Ogulin. Če hoče ostati Avstrija gospodarica
Jadranskega morja, mora brezpogojno utrditi
Šibenik. Ze z ozirom na ljubega našega so-

se da Italijana se mora skrbeti, da bo Šibenik
utrjen. Italijani so namreč lani določili po-
sebnih brodovje za Jadransko morje in na-
meravajo utrditi Benetke, Jakin in Tarent.
Ce hoče Avstrija, da bi je ne presenetili v
kaki mogoči vojski, mora skrbeti za utrdbe
ob dalmatinskem morskem obrežju.

Število dijakov

na avstrijskih vseučilišnih naraščala. Od leta
1899 je število naraslo za 4000. Koncem
l. 1900 je bilo na vseh avstrijskih vseučil-
lišnih 16.775 dijakov, a koncem zimskega
poluleta 1903/04 je znašalo število 20.135.
Modroslovne fakultete, ki so v 90. letih
imele najmanjše dijake, kažejo sedaj naj-
večji priraščaj, dočim medicinske fakultete
nazadujejo glede števila. Na modroslovnih
fakultetah je v treh letih število slušateljev
poskočilo od 2830 na 6176. Tudi število
ženskih slušateljic se je pomnožilo. V zad-
njih štirih polulettih je bilo vpisanih 2517
slušateljic; od teh je največji del pripadal
modroslovnim fakultetam.

Zadeva kongrue.

Dotični dr. Stojanov predlog so podpi-
sali: Poljaki, Rusini, Mladočehi, češki agrarci,
konservativno češko veleposestvo, katoliško
narodna stranka na Moravskem, katoliško
središče, „Slovanska zveza“, ustavoverno
veleposestvo, italijanski klub, nemški agrarci,
nemška napredna stranka in krščanski so-
cialci; niso pa podpisali predloga: socialni
demokratje, nemška ljudska stranka, obe
vsenemški frakciji, jugoslovanski napredni
klub, (v katerem sta dr. Tavčar in „extra
statum“ dr. Ferjančič) ter češki narodni so-
cialci Freslovega kalibra.

Naučni minister o itali- janski pravoslavni fakul- teti.

Naučni minister p. l. Hartel se je
včeraj razgovarjal s poslanci o premestitvi
italijanske pravoslavne fakultete v Koper.
Rekel je, da o tem niti govora ni in do-
stavil, ko je z roko pokazal proti dvorani
drž. zbora: „Tu se bo rešilo to vprašanje“.
Zagotovil je končno, da v tej zadevi ne bo
sterila vlada nobenega koraka, dokler ne bo
zbornica rešila tozadevnega zakonskega na-
črta, katerega ji je predložila vlada.

Z Balkana.

V Monastir se pripeljali 24.000 Mavser-
jevih pušk in 5 in pol milijona patron. —
Puške in patrone so namenjene za II. razred
turških redifov ali rezervnikov. Hadi paša,
kateri ima povelje nastopiti proti vstašem,
še ni pričel z operacijami.

Pašičevo ministrstvo se je včeraj poga-
jalo z zastopniki francoskih in nemških to-
varn za topove. Vlada hoče imeti v boju za
nabavo topov proste roke in je zato hotelo
izplovati, da se francoske in nemške to-
varne ne bodo udeleževale poizkušanj o stre-
ljanju s topovi.

Nedolžnost nadškofa v Va- lenciji.

Madridski list „Pais“ je podlo napadel
in obrekoval nadškofa v Valenciji. Vse li-
beralno in socialno demokratsko časopisje
je tudi pri nas priobčevalo te španske laži
o nadškofu. Nadškof je tožil urednika lista
„Pais“ in madridsko sodišče je obsodilo
urednika lažnjivega lista zaradi razžaljenja
časti in zaradi obrekovanja v triletno
ječo in štiriletno prognan-
stvo ter na 3000 peset denarne
kazni.

Položaj na Ogrskem.

Cesar je danes zaslislal Szella in We-
ckerla. Tudi grof Khuen-Hedervary je bil
pri vladarju. Ogrski državni zbor bo imel
svojo prvo sejo jutri. Predsedoval ji bo sta-
rostni predsednik Jožef Madarasz. Združena
opozicija bo kandidirala za zborničnega
predsednika grofa Apponyija. Listi poročajo,
da je položaj jako zavozljan, ker del ne-
odvisne stranke noče zapostaviti
svojih zahtev z ozirom na ar-
mado. Dunajsko časopisje se sedaj jako
peča s Košutovo osebo. Cele strani pišejo
o njem in modrujejo o vsaki njegovi be-
sedi in migljaju. Celo vladno časopisje pri-
pravlja svoje bravce na izpremembo seda-
njega razmerja med obema državnima po-
lovicama na način, kakor si ga želé Ko-
šutovci.

Angleška zbornica

razpravlja sedaj o adresi na kraljev pre-
stolni govor. Angleški minister za unanje
stvari, marki of Lansdowne, je izjavil, da bi
nepremišljeno posredovanje za mir v seda-
nji rusko-japonski vojski imelo lahko resne
posledice. Zbornica je po daljši debati
odobrila adreso.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Komisija, ki se posvetuje o zakonskem
načrtu glede ločitve cerkve od države na
Francoskem, je imela 14. t. m. posvetovanje.
Poročal je minister za bogočastje Bienve-
nue-Martin. Minister je hvalil vladni načrt
in rekel, da se bo izvršila izprememba, ne

da bi se kratila prostost vesti in žalile na-
vade prebivalstva. — Francoski senat je
15. t. m. odobril več oddelkov vojaškega
zakona. Odklonil je predlog, naj se vojaška
služba v Algiru zniža na eno leto, dasi sta
predlog zagovarjala vojni minister Berteaux
in minister za notranje stvari Etienne.

Dogodki na Ruskem.

Ruski ministrski svet se je 14. t. m.
pečal z vprašanjem, kako pestovati z dru-
govceri. Rešili so končno staroversko vpra-
šanje. Upravni uradniki na železnični progi
Kijev-Voronež so pričeli stavkati. Poseben
odsek v Peterburgu pod predsedstvom trgo-
vinskega ministra se je posvetoval o zakon-
skem načrtu glede kongresov borzijancev.
Načrt bo nakazan državnemu zboru. Kon-
gresi borzijancev bodo razdeljeni v splošne
in pa v kongrese za trgovino z žitom. Na
rusko Poljskem delavci že delajo malone
v vseh tovarnah. Višji policijski mojster je
izjavil, da se bode mogle izpolniti delavske
zahteve le, ko bo nastal zopet mir. Tudi v
Lodzu so pričeli delavci večinoma zopet de-
lati. Varšavski generalni guverner Cerkov
je šel na dopust, njegov naslednik bo ge-
neralni poročnik adjutant Ostaziev. Moskov-
ski vseučiliščniki so izjavili, da do sep-
tembra ne bodo obiskavali predavanj, ker od-
govarja na ljudske zahteve vlada s salvami.
V varšavskih tiskarnah je stavka končana.
Lastniki tiskarn so črkostavcem priznali
9urni delavnik in jim zvišali plače za 11%.
V Sosnovicah delajo v nekaterih manjših
delavnicah. Aretacije delavskih voditeljev so
na dnevnem redu. V Pabijanici so streljali
kazaki v četo stavkajočih delavcev. En mož
je bil ubit, sedem ranjenih.

Volitve v Rumuniji.

V Rumuniji so imeli 14. t. m. volitve.
Volil je I. razred 75 poslancev. Izvoljenih
je bilo 58 konservativcev in 11 pristašev
združene opozicije. Danes voli II. razred.

Stavke.

V rudnikih za svinec in srebro v Kon-
tiju, okraj Chrzanov stavka 500 rudarjev.
Lastnik rudnika je pruski milijonar Bloech.
— V ratiborskem okrožju stavka 2469
premogokopov. — V Weitefeldu stavka
3000 delavcev v tovarnah za izdelovanje
čevljev. — V Parizu stavka 3000 kovi-
narjev.

Portugalska zbornica

bo sestavljena takole: Vladna stranka ima
113, konservativci 33, liberalci 3, neodvisna
stranka 2 in narodnega mišljenja tudi 2 po-
slanca.

Dnevne novice.

Ornig contra Tavčar. Odkrito

in brez fraz smo povzeli iz Tavčarjevega
nastopa v državnem zboru tisto resnico, ki
jo je naš list in se jo naši poslanci že več-
krat povdarjali, da imamo namreč Slovenci
brez strankarske razlike več skupnih reči,
ki bi lahko v njih složno nastopali. Libe-
ralci se toliko časa nesposobni za tako
delo, dokler se drže načela, da je prva reč
boj proti klerikalizmu. Mi smo iz Tavčar-
jevih besedi dokazovali, da sam njegov na-
stop izpričuje, da to načelo ni resnično.
Stavili smo tudi konkretni predlog, naj že
zdaj, ko sta dve poslanski mesti kranjskega
veleposestva za deželni zbor prazni, skupno
poizkušamo volivni boj. Nismo
ponujali bratskih objemov, nismo vabili na
kako spravno pojedino, marveč na skupni,
v vsakem slovenskem programu brez dvoj-
bene dani boj proti krivični premoči nemštva
v deželni zbornici. „Slovenski Narod“ tega
predloga ne omenja, naš nastop pa imenuje
brezstidno licemerstvo. Pre-
dobro vemo, kajga skrbi. S takim nastopom
bi počila slovensko nemška zveza.
Da bi zabitim svojim koštrunom zakril, kako
s svojo zvezo združujejo krivično nemško
nadvlado na Kranjskem, in kako v tem na-
ravnost izdajajo slovenske koristi, upijejo
nam o brezstidnem licemerstvu.
Taka beseda nič ne boli. Kot brezstidni li-
cemerci, če hočete, prihajamo iznova in pra-
vimo: Naznanite pogoje, da skupno naske-
čimo veleposestvo. Pri tem vam puščamo
svobodo, da nas lahko zmerjate, kakor vam
drago. Samo to si zapomnite: Brezobzirno
vas bomo razkrinkali, kadar boste s svojim
zmerjanjem hoteli zakrivati narodno izdajstvo.

**Ljubljansko nemštvo in ne-
pristranska armada.** Nastop na-
šega poslanca Pogačnika proti temu,
da morajo biti častniki ljubljanske gar-
nizije člani nemške kazine, je v ljubljanskih
slovenskih krogih vzbudil splošno odo-
bravanje. Ljubljancani bodo prav hvaležni
poslancem, če v tem oziru ne odnehajo prej,

predno se ta krivica ne odpravi. Informirali smo se in izvedeli, da kadeta takoj, ko postane častnik, ne da bi ga vprašali, zapišejo v nemško kazino, in mu kar od plače odtegnejo prispevke. Vsak častnik mora povprečno plačati na mesec 2 kroni za kazinsko nemško društvo. Ker je častnikov v Ljubljani okoli 200, morajo torej prispevati častniki na leto 4800 kron za vzdrževanje nemštva v Ljubljani in da nemški civilisti za častniški denar za svoje društvo kupujejo knjige, prireajo veselice itd. Če imajo drugod častniki svoje posebne častniške kazine, zakaj bi tega v Ljubljani ne bilo? Z najodločnejšimi sredstvi naj se nastopi proti tu opisanim razmeram, ker častniki lahko svoj denar bolj pametno porabijo, nego da se jih sili podpirati nemško kazino.

Dr. Brumen - Ornig. V članku Ornig contra Tavčar dne 13. febr. smo zapisali te besede: Ptujski Ornig je tožil „Sloven. Narod“, odnosno dr. Brumena kot pisca nekega članka. Dr. Brumen nas prosi, naj priobčimo to-le njegovo pojasnilo: „Jaz nisem pisec dotičnega članka, radi katerega sva odgovorni urednik „Slovenskega Naroda“ gospod dr. Ivan Tavčar in jaz pod obtožbo stavljeni. Inkriminirani članek osebuje take — da se tako izrazim — malenkostne in neznatne zadeve, za katere se jaz nisem nikdar brigal in se tudi ne maram brigati. Jaz tudi z inkriminiranim člankom ne stojim v nobeni posredni ali neposredni zvezi ter sem dotične svoje dokaze v pretiložbi, vloženi proti I. Ornigu in tovarišem navedel in ponudil. Dr. A. n. t. Brumen, odvetnik.“

— **Promoviran** je bil na dunajskem vseučilišču doktorjem prava g. Rud. Abram, sin umrlega predsednika „Tržaške hranilnice in posojilnice“.

— **Smrt v tujini.** Ponesrečil se je v rudniku v Colorado v Severni Ameriki Jernej Smerka. Bil je takoj mrtve.

— **Nemci v Domžalah.** Nemško pevsko društvo „Andreas Hofer“ v Domžalah je dobilo društveno zastavo, katero je podarila gdč. Mina Oberwalder.

— **Trgovsko-obrtno društvo v Gorici** naznanja: Pri občnem zboru dne 9. t. m. so se izvolili ter konstituirali kot odbor sledeči gospodje: Jernej Kopač, svecar in posestnik v Gorici, predsednik; Ignac Kovač, trgovec z lesom, krčmar in posestnik v Ajdovščini, podpredsednik; Rudolf Drufovka, blagajnik in obenem tajnik; Anton Jeretič, Albin Kregav, Anton Ivanov Pečenko, trgovci v Gorici, Alojzij Križanič, kotlar v Kanalu, Lucijan Kovačič, trgovec in posestnik v Sv. Luciji, Gabrijel Gaspari, trgovec in posestnik v Komnu, Franc Stolf, trgovec in posestnik v Sežani, Franc Prinčič, trgovec in posestnik v Kozani, kot ostali odborniki. Društvo se je ustanovilo jeseni leta 1898. Radi neugodnih političnih razmer se pa isto ni moglo razvijati, in to posebno iz razloga, ker se je društvo premalo izogibalo političnih struj. S tega stališča se je pri občnem zboru in še posebej pri izboru seji dne 13. februarja t. l. povdajalo, da je društvena naloga v prvi vrsti stanovska in strokovna, in da je načeloma izključeno ne le vmešavanje v politično delo, marveč se ima društvo skrbno ogibati sploh priti v dotik s katerosikoli bodi stranko. Eno najhvaležnejših nalog ima trgovstvo in obrtništvo na Goriškem, kjer je od njegove organizacije takorekoč odvisna gospodarska in politična usoda dežele. — Po domače se to pravi: Obrtniki in trgovci, ki so v društvu, so spoznali, da če hočejo kaj pametnega doseči, morajo najprej hermetičsko zapreti svoje društvo, da ga ne doseže strupena, vse dobro moreča „kobariška burja“.

— **Nadvojvoda Jožef Ferdinand** je bil te dni inkognito v Celovcu.

— **Nove 10kronske bankovce** po 10 kron bo izdala avstro-ogrska banka dne 25. t. mes. Sedanji 10kronski bankovci bodo veljavni za plačilo ali zamenjavo do 28. februarja 1907, pozneje se jih bo samo zamenjavalo, po 28. februarju 1913 pa se tudi v zamenjavo ne bodo več sprejemali. Novi bankovci bodo 135 mm. široki in 80 mm. visoki, violetne barve, na eni strani bo pedoba avstrijskega orla in navdoba vrednosti v raznih jezikih avstrijskih naredev, na drugi strani pa grb dežel ogrske krone.

— **Slab zaslužek** so imeli letošnjo zimo pivčani v Slavoniji. Prišli so že domu, ker dela ni več. V Ameriko jih je šlo letos s Pivke veliko in sedaj se zopet odpravljajo. Ubogi kmet, kje boš dobil delavce!

— **Oče v svinjaku.** Iz ribniške okolice se piše, da je neki nečloveški sin imel 88letnega očeta zaprtega v svinjaku, ki se je nahajal v živinskem hlevu. Šle bližajoči orožniki so rešili očeta iz tega nedostojnega bivališča.

— **Akcijska tiskarna Maksa Sebra** izberne „dela“. Strošek bo od dolgega časa zarjavel, ker je ušel prvi stavec. Gospodar sam pa mu ne zna delati kratkega časa.

— **Veliki sneženi zameti in viharji.** Zadnje nedeljo in naslednje dni se bili na Solnogrskem veliki sneženi viharji. Promet na nekaterih železnicah se je moral ustaviti. Hiše v gorskih vaseh je tako zapadel sneg, da se okna nič ne vidijo iz snega. V hišo ali iz hiše je mogoče priti le, ako se skozi sneg izkoplje luknja. — **Velik led na Donavi.** Pri Paksu ob Donavi na Ogrskem se je v donavski strugi nagomladilo toliko ledu, da voda ne more odtekati. Boje se katastrofe. V dveh dneh je Donava narasla endi za 2 metra. Voda še vedno narašča. Oblasti so storile vse mogoče odredbe v obrambi proti vodi. — **Strašen mraz in grozni bliščardi** (sneženi orkani) divjajo v Severnem Teksasu in Novi Mehiki. Živinske črede so silno trpele. Bojazen vzbujajo v Kanazu usoda indijanskih rodov, ki prebivajo v indijanskem teritoriju; težko, da bi mogli renešiti take vreme. — Na Rumunskem morejo vsled silnega snega voziti samo po eni železniški progi.

— **Družba sv. Cirila in Metoda.** Občinski odborniki hajdinski so združili priprosto cev za smedke na 7 K 39 h ter ta znesek doposlali našemu glavnemu denarničarstvu. Nasvet je izšel od priproste narodnega kmeta prav v tej občini, ki stoji na braniku naše slovenske domovine. Ko radostno beležimo to vemo za narod med našim kmečkim ljudstvom, priporočamo vsakojake iznajdljivosti v prid naši družbi.

— **„Napredni Obrtnik“.** Strokovni organ maloobrtničkega naprednega stališča. V Sisku je jel izhajati v tiskarni J. Dujaka hrvaški obrtni list. Celo leto stane 6 kron. Urejevan je dobro. Slovenski mali obrtniki se dozda še niso dvignili do samostojnega glasila. Priporočamo jim hrvaški list. — Opozarjamo pri tej priliki, da je nedavno izšla lepa knjiga F. Hefele: „Naši domači obrti“, ki točno opisuje vse panoge domačega obrtništva na Hrvaškem.

— **Goriške novice.** V nedeljo so se v Solkanu v neki gostilni med igro sprli in stopili trije Slovenci s tremi Lahi. Slovenec Stefan Culot je nevarno ranjen; po glavi jih je dobil nekaj Lah del Vecchio. Boj bi bil imel še mnogo hujše posledice, ko ne bi došla orožnika odvedla štirih ostalih bojnikov v zapor. — V ponedeljek jutraj je 400 zidarskih delavcev vslužbenih pri dunajski „Union-Baugesellschaft“ pri zgradbi goriškega kolodvora jelo stavkati, ker jim podjetništvo ni hotelo zvišati plače. Podjetniki so brž ustregli delavski zahtevi in v torek se je delo že zopet pričelo. — Zavoljo dekleta, ki ga mu je prevzel, je v nedeljo zvečer vrgel Rud. Merljak kamen v Alberta Klančiča, ga zadel na usta in mu izbil 7 zob. — Schulverein se čuti v Gorici tako močnega, da napravlja predpustno veselico in maškarado pri Dreherju. Laški listi delajo zanjo reklamo.

— **Nemško petje se vsiljuje.** „Domeljub“ piše: Nemško so peli sv. Štefana dan pri službi božji v dragarski podružnici na Travi. Desetaj se kaj takega ni čulo. Pavel Turk, slovenski prvoborilec na kočevski meji, stopite krepko na branik za naše svetinje!

— **Ženitev se podraži.** V finančnem ministrstvu se pečajo z mislijo naložiti davek na dote. Dota do 3000 kron bi bila davka preta.

— **Maska je zgorela.** Po Reki je hodil preoblečen v severnega medveda 17letni Adolf Marzon. Obleka se mu je vsled neprevidnosti vžgala. Dobil je take rane, da bo težko okrevl.

— **Nova vojna ladja „Nadvojvoda Karol“** bo meseca aprila oddana avstrijski mornariški upravi.

— **Ravnateljstvo „Lloyda“.** Laški listi poročajo, da so v jugoslovanskih in laških parlamentarnih krogih jako ogorčeni nad sklepom industrijskega sveta, da se „Lloydovo“ ravnateljstvo premesti iz Trsta na Dunaj ter da nameravajo uprizoriti proti temu skupno parlamentarno akcijo.

— **Poročil** se je včeraj trgovski agent g. Cesar Menardi z gdč. Fino Apih.

— **Podaljšanje vipavske železnice.** Z Dunaja se poroča, da v ministrstvu resno mislijo na podaljšanje vipavske železnice. Menda se zanjo zanima v prvi vrsti vojaška oblast, ki, kakor znano, baš sedaj pomnožuje vojaške čete ob italijanski meji.

— **Od umirajoče žene v zapor.** „Domeljub“ poroča: Neusmiljena sodnija je v Ribnici. Neki mož iz Dolenjavi je imel odsedeti nekaj malega v zaporu rib-

niške sodnije. Njegova žena je med tem smrtno zbolela. Res so spustili moža za par ur demov, toda kmalu je bil za njim sednijski sluga, ki je odvedel moža od umirajoče žene nazaj v zapor. Žena je tudi umrla. Vsakdo pa lahko vé, koliko nujnih opravkov je v hiši radi mrliča, le ribniška sodnija tega ne vé, ki je imela gospodarja vseeno pod ključem in pustila doma same otročiče. Tudi na Turškem menda ni slabše!

— **Poroka.** Včeraj se je poročil g. Josip Bric, učitelj, z gdč. Metodo Vodopivecovo iz Dornberga.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** prijavlja, da so znašali troški za božičnico, ki se je priredila na družbinem otroškem vrtu na Jesenicah glasom predloženih računov 231 K 07 h, a nabranega je bilo v to svrhu 290 K 42 h. Cisti preostanek 59 K 35 h pa je bil vodstveni blagajni vpslan.

— **Umrl** je v Vipavi gospod Ivan Dolenc, c. kr. stotnik v pok.

— **Vsled napada na župnišče** na Vojškem pri Idriji so bili obsojeni Franc Kogej in Jakob Erjavec, 17 let stari dninar Peter Likar in 18 let stari hlapec Jožef Gnezda vsak na šest tednov težke ječe.

— **Štrajku v Nabrežini** so se pridružili tudi kamnolemci, tako da je stavka splošna

Štajerske novice.

— **š Dražba.** Iz Leskovca pri Ptuj. Dne 21. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne boše pri c. kr. okrajnem sodišču v Ptuj na dražbi prodano posestvo „Kmetijskega društva v Leskovcu“. Posestvo obsega hram, v katerem je gostilna z mesarijo, (ledenico), veliko gospodarsko poslopje s prodajalno za razno blago, hlev itd. Posestvo leži ob okrajni cesti Ptuj-Trakostjan (Hrvaško) tik župniške cerkve v Leskovcu, tedaj v sredini Haloz. Delaven in podjeten človek, kateri ima nekaj svojega denarja, razumen trgovec bi izvrstno izhajal.

— **š Samoumor.** V Malem Lošnju so nedavno potegnili iz morja mrtvo truplo mladega moža, ki se je v hotelu v listu tujcev zapisal: Franc Kalan, trgovski pomočnik iz Celja. Sedaj se je dognalo, da samomorilec ni Kalan, ampak trgovski pomočnik Ivan Kobilca, sin pred leti v Celju umrlega izdelovalca dežnikov.

— **š Umrl** je v Žalcu hišna posestnica Josipina Weber. V okolici Vojnika je umrl kremenit slovenski kmet Jos. Dremil p. Moh, star 74 let. — V Arclinu pri Vojniku je umrl Jakob Kovač, znan kot „stari Grilec“ daleč na okoli, star 64 let.

— **š Veteransko društvo v Brežicah** bo v prihodnjih binkošnih imelo slavnost blagoslovljenja nove društvene zastave.

— **š Šolske vesti.** Dež. šolski svet je izrekel zahvalo učiteljevi soprogi gospej Elizi Vrečko za vodstvo šole v Slovenjem Gradcu, nemško šolo v Vojniku razširijo v trirazrednico.

— **š „Savinski Sokol“ v Mozirju** vabi k občnemu zboru, ki bo v nedelje, dne 19. febr. 1905, točno ob 3. uri popoldne v „Narodni gostilni“ v Mozirju.

— **š Oseba vest.** G. K. Klander, notarski kandidat pri dr. Firbasu v Mariboru, je vstopil v pisarno g. dr. Barleta v Kozjem.

— **š Radi postopanja ljutomerškega sodnika Doksata** se v drž. zboru interpelirali poslanci Žičkar in tovariši.

— **š Spečega očeta umoril** je v Št. Lovrencu v Slov. Goricah 18letni Janez Arnuš. Udaril je očeta s kolom po glavi in ga trikrat zabodel. Umorjeni oče je pred leti umoril svojega svaka. Sin je umorjenemu očetu ukradel 360 K.

— **š Nemški štajerski pevci** prirede letos svoj X. Sängerbundesfest v Celju, kjer se že vrše priprave za krepko hajlanje.

Ljubljanske novice.

Interview z Luco Krpanovo.

Luca je delala baš svojo toaletto, ko sem vstopil v njen chambre separé; sramežljivo sem se hotel umakniti, a ljubeznivo me je povabila: „Nič se ne ženirajte! Me dame od gledališča nismo tako natanko! Kar vstopite!“

Vstopil sem torej, dasi ji je umival hlapec baš po stegnih.

„Vi ste že drugi žurnalist, ki se interresira za sijajni moj debut na slovenskem odru“, je govorila Luca. „Povzročil je mnogo zavisti med ljubljanskimi knjiž in kobilami; zlasti Rajtguznov konj iz Turkovega hleva strašansko intrigira! Toda Krpan mora imeti elegantno kobilico, ne pa nerodnega konja! To potrjuje že naša literarna zgodovina. Sklicujem se tudi na avtoriteto Levstika in dr. Glaserja, da nima Turkov konj prav nobene pravice do moje vloge! Med gledališkimi umetniki pa je ruvanje za vloge in nevoščljivost nekaj tako stalnega,

da me vse intrige prav nič ne bole! — Da imam že danes več talenta kot vsak ljubljanski o s e l, je dokazala opera „Mignon“, kjer se je Jaruov osel pri ljubljanski premijeri tako grozno blamiral, da so mu precej po predstavi odpovedali engagement. To mi je povedal gospod intendant Janko. Tudi Krjavljeva k o z a nima prav nikakega talenta za oder, kajti prvič svoje vloge sploh ne zna, dasi jo igra že štiri leta, ter meketa ravno takrat, ko bi morala molčati! Saj ste brali zadnjič „Sl. Narod“, ki se je nerceval iz t a k i h „domačih“ moči! Gosp. dr. Staré mi je pravil, da išče nove in inteligentnejše kozo.“

„Ali mislite, Luca, sprejeti stalen engagement v Ljubljani?“

„Ne, gospod! Sicer me je pohvalil sam g. avtor in me je sprejelo slavno občinstvo z najviharnejšim ploskanjem, kar me je zelo veselilo, in tudi ovac je v nedeljo popoldne po naših ulicah so mi bile prav všeč — toda peščen si kmalu drug engagement, ker mlade umetniške začetnice v Ljubljani pre-slabe plačajo ter morajo le molče statirati! Stare umetnice ne puščajo mladih talentov na površje! Ker imam šele 27 let, morem do 50. leta torej napraviti drugod najsijajnejšo kariero! Tako mi je svetovala „cesarica“ Katarina“. Dobila sem že povabila, da gostujem v Celju in Mariboru, — s Trstom se pa šele pogajam.“

„Kako pa sodite vobče o svojih kolegih in kolegicah?“

„Oprostite, na to vprašanje ne smem odgovoriti, ker nočem intrigrirati, kakor nekateri kritiki, ki hvalijo eno pevko, da žalijo dve drugi, ali pa pojó himne enemu pevcu, da ježe vse druge. Jaz sem nesebična in osebnosti ne poznam. (Pri tem se je hudomušno smehljala. Menda je mislila na večerje pri „Roži.“) Samo toliko rečem, da sem slovenska kobilica; zato sem tudi jako častilne ponudbe Brunnhild nemškega gledališča B. Wolfa odločno odklonila, ker nočem sodelovati v nemški Wagnerjevi operi „Walküre“ v družbi Frickinih kozlov v vlogi kobile „Graue“. Jaz ostanem zvesta slovenskim odrom!“

Predovičev hlapec je bil medtem Luco omil in s slamo oddrgnil spredaj, spodaj in zadaj ter jo odvedel na dvorišče, kjer jo je vpregel v mesarski voz. Smehljaje je še dejala Luca:

„Vidite, slovenski umetnik mora živeti za peezijo in prozo, sicer bi moral poginiti! Toda: „Vremena Luci bodo se zjasnila in lepše zvezde kot sedaj sijale!“ Do svidenja!“ Poslovil sem se.

Ij Električni voz je ustavila.

Marija Trškanova vdova iz Hradeckega vasi se včeraj ni hotela umakniti na dolenski mitnici električnemu vozu, tako da je moral voznik voz ustaviti, da se ni pripetila kaka nesreča.

Ij **Nesreča na cesti.** Na tla podrl je včeraj popoldne izvošček Ivan Kozjek iz Siške sprevodnika Jakoba Duhovnika. Kozjek je peljal z Dunajske ceste v Prešernove ulice in je vpil na Duhovnika, naj se umakne, ker se pa ta le ni umaknil, ga je konj podrl in ga lahko poškodoval.

Ij **Popadljiv pes.** V Bohoričevih ulicah je 10letnega sprevodnikovega sina Rupreta Krainca neki pes ugriznil v desno nogo. Dotični pes je baje napadel že več ljudi.

Ij **Lena služkinja.** Marija Vrhunčeva na Dolenjski cesti je imela služkinjo A. A., ker je bila prelena, ji je službo odpovedala. Ko je služkinja odšla, je zapazila neka druga stranka, da ji je zmanjkalo iz podstrešja več perila.

Ij **Društvo „Marijina bratovščina“** ima to nedeljo dopoldne v „Mestnem domu“ svoj običajni letni občni z b o r. Kako vrlo uspeva to društvo, kaže dejstvo, da število novih članov od leta do leta raste. Bratovščina je na solidni podlagi, kajti njeno premoženje se povoljno obrestuje in akoravno se je preteklo leto izdale za pogrebe 8735 K, društveni kapital vsled tega ni prav nič prizadet. Umevno je, da bode pri bodočih pogrebih vpeljati treba marsikaj novotarij, za katere se pa še sedaj ne ve, ker ni do danes od nobene strani niti najmanjšega pojasnila, kako se bodo vršili pogrebi na zelo oddaljeno novo pokopališče. Člani smejo biti prepričani, da se bo pravočasno vse potrebno ukrenilo, kar bo služilo društvenim koristim. Želeti je le v bodoče mnogobrojnega pristopa k bratovščini, katera vrhu svoje naloge z raznimi podporami tudi svojih revnih članov ne pozabi.

Ij **Gorska artiljerija.** Za Ljubljano določeni dve bateriji bosta nastanjeni v nekdanji Nušakovi vojašnici v Trnovem. Vsaka teh baterij ima po štiri topove ter po šest mul, ki se rabijo za službo pri topovih v gorskih krajih.

Ij **Mraz,** ki je zadnje dni zopet pritisnil, je ob periferiji mesta povzročil, da so hidranti zamrznil, in jih je bilo treba z gorkoto spraviti do funkcijoniranja. Mraza in snega

se pa še ne bomo iznebili, prerokujejo kmetovalci.

— Na občnem zboru „Čebelarskega društva“ je bil namestu odstopivšega g. Cernogaja izvoljen za predsednika g. ravatelj Pirc.

Ij **Olepševalno društvo v Rožni dolini pri Ljubljani** ima v nedeljo ustanovni shod. Rožna dolina je delavska naselbina na lepem kraju; večino hiš je postavilo Slovensko delavsko stavbno društvo. Iz srca pozdravljamo vsak napredek tamošnjih prebivalcev in tudi namen, ki si ga je postavilo olepševalno društvo. V družini, ki zdaj heče komando v tem društvu nad drugimi, jih pa neradi vidimo. Podlež, ki je lani lagal o stavbnem društvu po „Narodu“ zasluži, da mu z ajdovico zakurijo na pot iz Rožne doline.

Ij **Marijina kongregacija** gospodice pri uršulinkah je imela v ponedeljek, 13. t. m., slavnostni večer. Kakor vse dosedanje prireditve, dela tudi ta slavnost kongregaciji veliko čast. Spored je otvoril Schubertov: Marche Heroique, s posebno ročnostjo in pravim umevanjem prednashan. Sledila mu je glavna točka sporeda, oratorij: Slika iz Jezusovega detinstva. Vsak del oratorija zasluži posebno pohvalo. Žive podobe, deloma z več kot 20 osebami, so bile premišljene, naravnost umetniško urejene, deklamacije krasno govorjene in pevski zbori v vsakem oziru dovršeni. Zbore je spremljalo vrlospretno igranje na klavirju, peživilji pa so jih čististi, zvonki solo-spevi (sopran, mezzosopran in alt). Slikovite žive podobe, deklamacije in krasno petje se je združilo v oratoriju v divne harmonično celoto. Po oratoriju smo čuli izborne deklamacije pesmi „Izpoved mutca osojskega“ (zlož. Ant. Funtek). Gdč. deklamovalka se je popolnoma vglebila v pesem in je prav dramatično izrazila posamezna čustva. V igri „V posredovalnici“, v končni točki sporeda, so se vse gdč. igralke tako dobro zamislile v svoje vloge in se jim tako spretno prilagodile, da so vse vloge dobile kar najboljše zastopnice in da so vsi fini, bistroumni dovtipi v igri prišli do popolne veljave. — Slavnostni večer je počastil s svojo navzočnostjo tudi mil. prelat, generalni vikar J. Flis.

Ij **Za kruhom**. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 10 Slovencev in 16 Hrvatov. Iz Slavonije je prišlo 30 šumarjev, med njimi tudi neki Aležij Lavrič, ki se je bil v šumi vsekal v nogo in se je od kolodvora odpeljal z izvoščkom v deželno bolnico.

Ij **Izgubljena** je denarnica s 96 K, zlatim medajlonom in enim kjučem.

Ij **Najdena** je kratka častniška verižica.

Razne stvari.

Najnovejše.

Strašno dejanje blaznega. Kapelanu Antonu Stelbi v Sedlecu se je zmedlo, ker je pri sv. vavlavski hranilnici izgubil vse svoje premoženje. Te dni je nevarno obstrelil na cesti sodnega adjunkta dr. Kollarja, ker ga je ta kaznoval radi kaznovanja neke deklice; strel na dež. sod. svetnika dr. Novaka se mu je pa ponesrečil. Nato je ustrelil samega sebe. Bil je takoj mrtev. — Strašna vročina, kakršne že ni bilo 46 let imajo sedaj v notranji Avstraliji. Poroča se o velikanskih požarih. — Grofica Montignozo se baje nikakor neče ločiti od svoje hčerke. Hoče se jo izročiti dvema zdravnikom za blazine in ustaviti ji mesečne dohodke. Grofica je vsled razburjenja obolela.

Telefonska in brzojavna poročila.

Novo mesto, 16. februarja. Glede stavke v poljedelski šoli na Grmu se želje v prilog učencev asanirane.

Dunaj, 16. februarja. „Slovanska zveza“ je sklenila v drugem in v tretjem branju glasovati za refundacijsko predlogo.

Dunaj, 16. februarja. (K. u.) Cesar je sprejel demisijo celokupnega ogrskega ministerstva in določil, da posamezni ministri vodijo dalje svoje posle, dokler cesar kaj drugega ne ukrene.

Dunaj, 16. februarja. Danes je imel nemški izvrševalni odbor sejo, v kateri je prosil Derschatto, naj včeraj naznanjeni predlog umakne, nakar bi ga stavile vse nemške stranke. Derschatta je to odklonil. Odbor se je nato zedinil, da Derschatta jutri predlaga poseben odbor 48 članov, kateremu naj se izroče: njegov predlog in vsi predlogi, ki se tičejo Ogrske. Vrše se pogajanja z desnico, da bo predlog kolikor mogoče enoglasno sprejet. Predsednik bo že jutri odredil volitev v ta odsek.

Dunaj, 16. februarja. V državnem zboru bo danes končana debata o prvem čitanju proračuna. Govorili so o ukup, Tambosi, ki se je pritoževal o zatiranju Italijanov na južnem Tirolskem, Baumgartner. Stranaky danes ni mogel govoriti, ker je obolel.

Dunaj, 16. febr. Član gosposke zbornice Leitner je umrl star 79 let.

Budimpešta, 16. februarja. Danes ob 1. uri je cesar na Dunaju sprejel Kolomana Szella, ob 2. uri pa Weckerla.

Dunaj, 16. febr. Szell se je izrazil napram nekemu časnikarju, da kriza še ne bo tako hitro končana, ker je jako težka. Andrasy bo še imel priliko razložiti cesarju svoje mnenje, kedar se pa to zgodi, še ni znano.

Budimpešta, 16. febr. Desidenti bodo imeli v petek sejo, v kateri bodo zavzeli stališče o volitvi zborničnega predsedstva in o konstituiranju zbornice.

Pariz, 16. febr. Vesti o demisiji predsednika Loubeta tu dementirajo.

Tokio, 16. febr. Opaziti je kretanje ruskega konjenišva, ki zapadno od Tihačua poizkuša z močnim topništvom prekorati reko. Rusi so bombardovali središče Ojamevih pozicij. Rusko konjenišvo operira še po število 9000 mož in z mnogimi topovi 30 milj zapadno od Ljaojana.

Libava, 16. febr. Predno je odšla tretja eskadra, jo je pregledal veliki knez Aleksej. Danes je brodovje že na odprtem morju.

Peterburg, 16. febr. Japonci so zadnje tedne pošiljali med rusko vojsko razna pisma, v katerih so pozivljali Ruse, naj se udajo. Rusi so odgovorili: Čudimo se, da rabite v vojski z nami taka nevojaška sredstva. Mi poznamo samo eno sredstvo: boj. Glede ujetnikov bodite brez skrbi. V notranje politične razmere v Rusiji se ne vmešavamo. Poznamo samo eno dolžnost, do carja in domovine, ki jo moramo izvršiti.

London, 16. febr. Japonski poslanik Hajaši je izjavil v razgovoru z angleškim časnikarjem, da Japonska rada sprejme mir, če ga predloži Rusija s pogoji, ki bi zagotovili obema strankama daljši mir in prijateljske razmere.

London, 16. februarja. Neka brzjavka poroča z bojišča, da sta ob priliki nekega japonskega bombardiranja koncertirali godbi dveh ruskih polkov čisto blizu sovražne črte. Ko so Japonci začeli godbo, so ustavili ogenj ter večkrat aplavdirali komadom, ki so jih svirali Rusi.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24 urah v mm.
15	9. zveč.	744,0	-2,8	sl. svzh.	del. obl.	0,0
16	7. zjut.	746,1	-4,8	brezvetr.	obl.	0,0
	2. pop.	746,1	+1,7	sl. svzh.	del. jasno	

Srednja včerašnja temp. -5,6°, norm. -0,2°.

Tržna poročila

od dne 15. svečana 1905.

Budimpešta. Pšenica za april 1906 do 1908; rž za april 1540 do 1542; oves za april 1416 do 1418; kuruza za maj 1494 do 1496.

Pšenica: ponudbe oživljene; povpraševanje dobro, trdno. — Prodaja 26.000 met. stotov nespremenjeno, trdno vzdržano. — Vreme; oblačno.

Mlekar

oženjen brez majhnih otrok

za prevažanje mleka v Ljubljano

kateri je trezen in pošten, se takoj sprejme. Mesečna plača za oba 36 gid. prosto stanovanje in 1 1/2 litra mleka na dan. Ponudbe z dobrimi izpričevaji sprejema Karol Lenče na Lavercl pri Ljubljani. 297 4-1

Preklic.

Jaz podpisani Josip Krapež, krojaški mojster v Vipavi, preklicujem vse, kar sem govoril v nedeljo, dne 29. prosinca 1905, povodom predpusne veselice pri „Hribu“ o veseljem odseku kmetijsko rokodelskega bralnega društva, ter obenem izjavljam, da so gospodje veselicega odseka: Ignacij Repanšek, Alojzij Kodelja in Matej Koder, postopali popolnoma pravilno in pošteno.

Vipava, dne 9. svečana 1905.

292 1-1

Josip Krapež.

Pogrebno društvo „Mar. bratovščine“ naznanja s tem svojim moškimi članom, da je

občni zbor

določen na prihodnjo

nedeljo, dne 19. svečana 1905 ob 10. uri

v „Mest. domu“ na Franc Jožefovem trgu

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo predstojnika.
2. Čitanja zapisnika lanskega obč. zbora.
3. Poročilo računskih preglednikov.
4. Volitev 3 odbornikov in 3 računskih preglednikov.
5. Posamezni nasveti društvenih članov.

Prosi se polnoštevilne udeležbe.

Družbeni odbor

„Marijine bratovščine“.

295 1-1

Otroška vrtnarica

vešča slovenskega in nemškega jezika, želi stopiti v službo v kakem zavodu otroškega vrta ali privatno podučevati pri kaki boljši hiši. — Pisma naj se pošiljajo na upravništvo „Slovenca“.

293 5-1

Razpisuje se

organistova

in cerkvenikova služba.

na Dobravi pri Ljubljani.

Plača od 350—400 gid.

290 2-1

Župni urad na Dobravi.

Št. L. 152/5
1

OKLIC

javne prostovoljne dražbe zemljišča vlož. štev. 47 katastr. občine Petersko predmestje II. del.

V soboto dne 25. februarja 1905 zjutraj ob 11. uri vršila se bo javna dražba gospoda

Josipa Petriča, posestnika v Ljubljani

Martinova cesta hiš. štev. 20 lastnega hišnega posestva vlož. štev. 47 katastr. obč. Petersko predmestje II. del.

Hiša je novo zgrajena, leži na jako ugodnem prostoru, ima celo vrsto sob, dvoran, skladišč in kleti in je uporabna tako za raznovrstna podjetja kakor tudi za stanovanje.

To hišno posestvo je sodno cenjeno na 55.763 K in znaša tudi vsključna cena 55.763 K.

Na hiši je vknjiženega posojila 45.000, kateri znesek zamore ostati tudi še po prodaji na hiši vknjižen. Sploh ostanejo vknjiženim upnikom njih pravice nedotaknjene.

Ostali dražbeni pogoji so vsakemu na vpogled v pisarni dr. Josip Furlana odvetnika v Ljubljani in v podpisnem uradu med uradnimi urami.

Prodajalec g. Josip Petrič pridržuje si pravico, da v teku 3 dni po storjeni dražbi enega od obeh najvišjih ponudnikov ali pa nikogar ne sprejme.

V Ljubljani, 15. februarja 1905.

291 3-1

Avugst Drukar,

substitut c. kr. notarja Ivana Plantana, kot sodnega komisarja.

Pasti

za podgane, dihurje krte, miši itd.

patentirani najnovejši ameriški sistem

prodaja in razpošilja trgovina 2088 26-24

STREL v Mokronogu, Dolenjsko.

Presenečeni uspeh lova se garantira. Cene jako nizke.

Prevzetje restavracije.

Podpisani si usoja p. n. občinstvu vljudno naznaniti, da je prevzel v lastno režijo nekdanjo

Hafnerjevo pivovarno Su. Petra cesta št. 47

in bo isto nadalje vodil pod imenom

Göška pivovarna.

Podpisani je bil večletni nadnatakar v hotelu „pri slonu“ kakor tudi v Lorberjevem hotelu, na južnem kolodvoru in prvi markar v Stupanovi kavarni „Valvasor“ ter se bo potrudil, da bo postregel svojim častitim gostom z najbolje znanim **Göškim marčnim pivom**, naravnimi vini, izborno kuhinjo kakor tudi abonementi z zmernimi cenami.

259 3-2 Številnega obiska prosi najvdaneje

Luis Florjanc.